

STM 1961

Musik för en »Barmhärtighetsinrättning»

Av Per Lindfors

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat tillåtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upphovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela databasen.

Musik för en »Barmhärtighetsinrättning»

AV PER LINDFORS

Den 23 mars 1769 kunde man läsa följande i Dagligt Allehanda: »Förleden Måndags natt klockan emot 11, hittades et nyfödt barn wid Frimurare-Barnhuset, som derstädes blef intagit.» Detta barnhus hade grundats av några frimurarebröder i december 1753 med anledning av en lycklig händelse inom kungahuset. Denna månad hade nämligen drottning Lovisa Ulrika skänkt sin make, konung Adolf Fredrik, en dotter, Sofia Albertina, och hennes födelse kom sålunda att inspirera till en »BarmhärtighetsInrättning», som skulle bliva av utomordentlig betydelse ej bara ur rent social utan i lika hög grad musikalisk synpunkt. Detta barnhus kom till en början att finansieras genom frivilliga gåvor och insamlingar. Sålunda kan man i Stockholms Posttidningar för den 27 juni 1754 och den 3 juli 1755 läsa om att det hållits gudstjänst med insamling till förmån för det nya barnhuset på ladugårdslandet. Sistnämnda år uppgick denna kollekt enligt uppgift i tidningen till »2006 Dal. 15 öre Koppm:t». Barnhuset hade från början uppkallats efter arvprinsessan, men sammanhanget med Frimurareorden berördes ej förrän i 1756 års tidningar. I Stockholms Posttidningar för denna 22 juli detta år fanns en notis införd, som löd: »Den 24 sistledne junii eller Midsommarsdagen infunno sig uti St. Hedwig Eleonora Kyrka här i Staden utom För-samlingens Ledamöter, största delen af de Herrar och Män som ifrån första början bidragit till Inrättningen af det nya Ladugårds=Land eller så kallade FrimurareBarnhuset. Efter sluten Gudstienst . . . samt sedan uti Håfworne och Bäckenen blifwit för bemälte Barnhus samlad en ansenlig Collect, hwilken sig besteg til 5163 Daler Koppm:t. . . .»

Barnhuset planerades från början kunna mottaga, försörja och uppfostra o. 20 föräldralösa barn. Utvecklingen gick emellertid mycket snabbt för den nya institutionen. Det belyses av en notis i Stockholms Posttidningar för den 9 januari år 1758: »Sedan Riksens Höglofl. Ständer behagat sielwe så märkeligen understödja det här i Staden af Frimurare Orden, wid Hennes Kongl. Höghets wår nödiga Arf=Prinsessans Födelse, inrättade Späda Barnhus, som efter Högst-bemälte Prinsessas Födelse, har sit namn; är detsamma nu i det tilstånd, at Twåhundra-Sextjo eljest wärnlösa och nödlidande Barn, dels 239

inom dels utom Huset niuta deras underhåll och anständig upfostran . . . » Notiser från den 18 september 1758, 12 oktober samma år m. fl. berättar också om hur barnhuset blivit föremål för såväl enskildas som det allmännas välvilja i form av stora penninggåvor. Den 5 april 1762 beslöt sålunda borgarståndet med anledning av att kronprinsen denna dag »af=lade sin Tro och Huldhets Ed uti Riks=Salen . . . at i stället för annan öflig kostnad wid en sådan Högtidelighet, göra et Christeligt Sammanskott til FrimurareBarnhusets understöd, som sig besteg til 15600 Daler Koppm:t . . . » för vilken gåva en deputation barn från Barnhuset sedermera framförde sitt tack i ganska ovanliga ordalag. Verksamheten hade i slutet av 1780-talet blivit så omfattande, att över 500 barn fick sin försörjning och uppfostran genom »BarmhärtighetsInrättningens» försorg. När staten på 1940-talet ordnade med verkligt effektiv hjälp till föräldralösa och nödlidande barns uppfostran övergick institutionen till att i stället lämna penninggåvor eller på annat sätt biträda dem, som saknade medel till utbildning.

Betydligt intressantare ur musikalisk synpunkt är en annons, införd i Stockholms Post-Tidning den 19 mars 1759: »Nästkommande Mariae Bebodelse=Dag den 25 Martii blifwer enligt Hans Kongl:ts Nådigste tilstånd den första årliga Collecten för FrimurareBarnhus-Inrättningen insamlad i Håfworne och Bäckerne uti St. Clarae Kyrka, då under Högmässa=Gudstjänsten et utaf den berömde Componisten Pergolesi författadt Arbete öfwer den 113 Dawids Psalm kommer af en talrik Orquestre at upföras.»¹ I en annons i samma tidning den 19 mars 1761 omnämnes samma verk såsom »den så kallade och af Allmänheten så mycket approberade Frimurare Musiquen . . . », vilket i numret för den 26 mars 1761 angives sammanhånga med att »man har i förra Tidningen anfört den under Titul af Frimurare-Musique, hvilket såsom det under en mycket oskyldig afsikt skedt, och i anledning däraf at samma Musique årl. upføres på Mariae Bebodelsedag uti St. Clarae Kyrka, wid Frimurare=Barnhusets Collects insamlande . . . » (Jfr Vretblad a. a. sid. 162.) Liknande annonser finnas publicerade den 22 mars 1762 och den 17 mars 1763 etc. Intressantare är, att man tydligen ungefär samtidigt startat en regelrätt konsertverksamhet för Frimurare-barnhusets räkning. 1762 gavs sålunda t. o. m. två konserter för denna institutions räkning i stora riddarhussalen. Den var ju gängse konsertlokal i dåtidens Stockholm.

Dessutom hade den ett annat attraktionsvärde. Den publik, de frimureriska arrangörerna vände sig till, var huvudsakligen rekryterad bland huvudstadens borgerskap. För denna publik måste det te sig mycket lockande att få gå på konsert i adelsståndets sammanträdeslokal, i synnerhet som både bland de utövande och publiken befann sig flera representanter för hovet och de adliga kretsarna. Viktigt är i detta sammanhang, att bland dem som medverkade i orkestern, befann sig en rad ledamöter från Frimurareorden, men även att samma frimurarebröder vanligen tillhörde det vittra sällskapet *Utile dulci*, grundat år 1766 och Musikaliska akademien, instiftad år 1771. Att det svenska frimureriet sålunda från början upptog musiken som en viktig del i ritualen, sammanhängde alltså helt med dess medlemmars allmänna kulturella inriktning men däremot ej med den utifrån importerade ritualens föreskrifter.

En mycket uppskattad solist vid dessa första frimurarekonserter var dåtidens främsta sångerska, fru Elisabet Olin. Om henne heter det i Stockholms Posttidningar den 12 april 1770: »Sedan de Cavallerer och Musik-Älskare hwilka utgjordt Orchestern på de nyligen slutne Cavallers-Concerter, öfwerenskommit, at upföra en stor Concert på Riddarhuset til fru Olins förmån, såsom någon erkänsla, icke allenast åtskillige gånger, med sit biträde wid Frimurare-Concerterne ökat Barnhusets inkomster . . . » (Jfr Vretblad a. a. s. 183.) Repertoiren under de första årtiondena utgjordes huvudsakligen av Pergolesis passionsmusik. I en annons i Stockholms Posttidningar den 8 april 1773 heter det: »I morgon d. 9 April, som är Långfredag, blifwer til Inkomst för Frimurare-Barnhuset, uppå Riddarhus-Salen upförd en Concert med en talrik Orchester, både af Frimurare= och annan Respectable Societet samt de förnämsta Musique-kännare, då man gör sig förwissad om en uplyst och ömtänkande Allmänhets benägenhet, at wilja bidraga til et så Christeligt Werks understöd och 340 menlösa Lifs räddande från elände och undergång; hwaremot försäkras, at denna Concert så mycket mera lærer åstadkomma satisfaction, som den förträffeliga Passions Musiquen af Pergolesi blifwer upförd, hwarvid de behagelige röster och en Violin Solo låter sig höra, hwilka redan med allmän Aplaudissement blifwit distinguerade . . . » (Jfr Vretblad a. a. s. 190.) Det kan nämnas, att Elisabet Olins make, hofsekreteraren Gabriel Olin var ledamot av Musikaliska akademien liksom av S:t Johannislogen S:t Erik, där han naturaliserades den 16 december 1775.

Mycket uppskattade solister under 1700-talet var även frimurare- 241

bröderna och operasångarna Stenborg och Karsten liksom konsertmästaren Müller.

Enligt Vretblad (a. a. s. 197) skulle man år 1776 ha ersatt Pergolesis passionsmusik med »en utvald vacker Passions-Musique» av neapolitanaren David Perez. De följande åren återgick man till Pergolesis musik, vilken som det heter i Stockholms Weckoblad den 27 mars 1779 »förmodligen lärer vinna Allmänhetens behag, då man gör sig förwissad om des bewågenhet och behiertande, at genom en talrik samling af åhörare, wilja bidraga til denna Christeliga Inrättnings understöd . . .» Konserten ifråga inbringade enligt en notis i samma tidning den 16 april »något öfwer 6000 Dal K:mt, eller 333 R:dal. 16 sk. Specie», sålunda inga föraktliga summor. Institutionen kunde ju också vid denna tid bidraga till »öfwer 400 wärnlösa barns underhåll och uppfostran». Enligt Ehrensvärd var konungen för första gången närvarande i salongen vid konserten långfredagen den 24 mars 1780. Behållningen steg genast till 7224 daler kopparmynt. År 1786 uppfördes Hasses passionsmusik och 1788 »den wackra Musique som förledet år, til den i Martii månad hållne stora allmänna Firmurare-Sammankomsten uppå Riddareholmen componerades, med tilläggning af tjenlige Psalmer och flere til Passionen hörande Choraler. Hwarwid fru Augusti och M:lle Stading samt Herrarne Karsten och Björkman komma at sjunga de samma Ord, som för ofwannämnde Högtidlighet författades . . .» Enligt företalet till detta verk, som förvaras i Stora Landslogens arkiv, är musik och text på »Hertig Carls befallning» skrivna av F. Uttini och G. A. Reuterholm. (Jfr Per Lindfors: Musiklivet under 200 år i S:t Johannes Logen S:t Erik, s. 187 i Logens festskrift i samband med dess 200-årsjubileum.)

År 1797 uppfördes i stället för Pergolesis sedvanliga passionsmusik »det wackra Grauns Oratorium» som var »Jesu död», vilket framgår av det i Landslogens arkiv till detta verk bevarade notmaterialet. Samma verk uppfördes även åren 1798—1800.

Långfredagen den 3 april år 1801 blev ett viktigt datum i barnhuskonserternas historia. Då framfördes ffg. Haydns oratorium Skapelsen. De närmare detaljerna kring detta svenska uruppförande har ingående skildrats av C. F. Hennerberg i en uppsats i STM år 1921, och behöver därför ej närmare beröras. Under en följd av år stod detta verk på programmet för Frimurareordens barnhuskonserter, och framförandena dirigerades vanligen av förste hovkapellmästaren, som utan undantag var medlem av Orden ända mot mitten av 1800-

talet. Första uppförandet i Sverige leddes sålunda av Haeffner, och Skapelsen kom sedermera att stå på programmet varje långfredag under en följd av år. Emellanåt ändrade man likväl program. 1814 framfördes Beethovens oratorium Jesus vid Oljeberget och Haydns Frälsarens sju ord på korset, 1820 Försonaren på Oljeberget, »oratorium af en svensk musikälskare» (bakom denna blygsamma anonymitet döljer sig Pehr Frigel). 1821 Requiem af Cherubini och Stabat mater av Neukomm, 1822 Grauns Jesu död, 1824 Beethovens Jesus vid Oljeberget och Kunzens oratorium Skapelsens Halleluja, 1825 »En andelig Mässa af Hummel och Bönen Fader Wår, satt i musik av Braun», 1834 »1. Introduction och Fuga af Kraus; 2. Bisättnings-musique af densamme och 3. Jesus vid Oljeberget, Oratorium af Beethoven», 1835 1:0 »Sorg (Trauer) Simphoni af Bernhard Romberg och 2:0 Jesus wid Oljeberget, Oratorium af Beethoven», samt i fortsättningen varje år Haydns Skapelsen.

Som Hennerberg påpekat såldes biljetter även till generalrepetitionen på skärtorsdagen, vilket betydde ett extra tillskott för Barnhuset. I själva verket var denna långfredagskonsert en efterlängtd tilldragelse i huvudstadens vid denna tid ganska magra möjligheter till omväxling. Det skulle så småningom visa sig, att Stora Riddarhussalen ej längre räckte till för att taga emot den stora publik, som sökte sig till dessa konserter. Det blev på 1840-talet presspolemik och klander för att man sålt för många biljetter och att folk fick sitta för trångt. På kallelselistorna till konserten 1845 finnes följande antecknat:

»Kladd och definitiv skrift till annons i Dagl. Allehanda: . . . Till undvikande af trängsel i Concertsalen, kommer 100 Biljetter mindre än vanligt at utlemnas . . .» Samma år blev det tidningspolemik med anledning av konserten. Frimurareorden sände in följande notis till Aftonbladet: »Uti Aftonbladet No 62 finnes en insänd Artikel, deri föreslås, att den Concert, som till förmån för Frimurare Barnhus Inrättningen, wanligen på Långfredagen uppföres i RiddarehusSalen må flyttas till någon kyrka; emedan utrymmet i RiddarehusSalen wore allt för inskränkt för den stora Publik som besökte Concerten, hvaraf förorsakades trängsel, hetta och flera olägenheter, dem Insändaren målar högst afskräckande.

Måhända härleder sig den anmärkta Artikeln endast från wälmening; men i sådant fall grundar den sig på allt för stor obekantskap med förhållandet wid LångfredagsConcerten de senare åren.

Sannt är, att denna Concert alltid gifvits för fullt hus. Haydns mästerliga Oratorium: Skapelsen, utfördt af vårt förtjenstfulla Capell med biträde af flere utmärkte Amateurer skall alltid blifva en production, som skänker ton-

konstens wänner en rik och hänförande njutning, och måste äfven för en hvar äga värde, jemväl af den anledning att inträdesafgifter lemnas till understöd åt en Inrättning, som icke skall sakna wälwilligt deltagande af den christliga menniskokärleken.

Förslaget att flytta Concerten till någon Kyrka, torde få anses förhastadt; ty snart lär det inses, att man ej kan wänta att få begagna någon af Stadens Kyrkor till uppförande af Concert, Långfredagen. — Om annan dag är icke fråga och anledning saknas dertill att nu ingå i utredande af de flere Svårigheter som skulle möta att få någon annan dag bestämd för Concerten.

Emellertid har dock den wälwilja hvarmed Allmänheten mött dessa Concenter bordt leda till den skyldiga uppmärksamhet emot Allmänheten, att inträdesbiljetter ej utlemnades till större antal personer än som beqwämligen kan inrymmas uti ConcertSalen. Att denna uppmärksamhet icke blifvit förbisedd derom wittna Annoncerna för förlidit och detta års Concenter.

Uppgiften, att trängsel som varit beswärlig och wållat olägenhet, skulle hafva ägt rum, saknar all grund för de sednare åren.

Då den anmärkta artikeln skulle kunna om också emot Insändarens afsigt, wäcka farhågor hos Allmänheten att besöka Concerten, torde denna lemnade med verkliga förhållandet öfverensstämmande förklaring ej anses öfwerflödig; och dertill anhålles att den må upptagas i de Dagblad, hwilkas Redactioner finna med sina åsikter förenligt att söka motverka de menliga följderna, hwilka af den anmärkta artikeln möjligen kunna vara att befara för den Barmhertighets Inrättning till hvars förmån Concerten är arrangerad och som dertill stadnar i verklig förbindelse icke blott hos de Artister, hwilka deråt egnat sina talenter utan ock hos hvar och en som bidrager till det afsedda wälgörande Ändamålet.»

I ett handbrev samma år erbjöd den kände traktören dela Croix Orden sin stora salong vid Brunkebergstorg som lämplig konsertlokal. Han var själv medlem av Orden. Erbjudandet emottogs med tacksamhet och år 1846 och en rad år framåt hölls frimurarekonserterna följaktligen i dela Croix' salong. Annonsen för 1846 års konsert hade sålunda följande lydelse: »Med Kongl. Maj^{ts} Allernådigste tillstånd gifwes Concert uti Herr dela Croix' Salong till förmån för Frimurare Barnhuset, Långfredagen den 10 April, hvarwid, under Herr HofCapellmästaren och Riddaren Berwalds anförande, af Kongl. HofCapellet och Herrar Amateurer samt Sujetterne wid Kongl. Teatern: Skapelsen, Oratorium af Haydn kommer at upföras. Soloparterne af Sängen hafva Mamsell Fundin samt Herrerne Strandberg och Wallin benägit åtagit sig at exequera . . .» Bytet av lokal är intressant och får ses mot bakgrunden av ovannämnda insändare. En skrivelse från herr dela Croix till kamrer Lundén i Barnhusdirektionen förtjänar att citeras. Den är daterad den 18 maj 1845.

»Högädle Herr Kamererarer!

Undertecknad, som af tidningarna erfarit, att den s. k. Långfredagskonserten är ämnad att gifwas i Riddarhus-Salen, men tillika hört, att inredandet af denna lokal, i synnerhet under pågående Riksdag är förenadt med stora svårigheter, tar mig härmedst, af intresse för konsertens ändamål, friheten hemställa, huruvida icke min nya lokal wid Brunkebergstorg skulle befinnas lämpligare. Kostnaderna blifwa härigenom troligen mindre, emedan alla serskilda arrangementer hos mig icke komma i fråga, och jag endast önskar ersättning för eclaireringen. Hr Kamreraren torde godhetsfullt för respect. Direktionen framställa detta mitt förslag, samt, om det antages, derom möjligast lemna underrättelse.

Högaktningsfullast

F. de la Croix.»

Inuti denna skrivelse i landslogens arkiv ligger en lapp med följande kommentar: »Herr le Croix har åter varit uppe för at Sega att Lokalen rymmer 1100 personer. Så många hade Mankel Sält til Sin Concert, Som gafs för de fattigas wänner ty jag gjorde den ärindran att RiddarhusSalen Säkert rymde mera än delacroix Salen ock dersom kom han tillbaka för att underretta derom och H. la Croix träffas i sitt hus vid Brunkeberg.»

Konserterna flyttades senare till Ladugårdskyrkan, som den då hette. Den kallas numera Hedvig Eleonora kyrka. Dessa konserter ligger utanför ramen för denna framställning.

Av särskilt intresse är naturligtvis namnen på några av dem, som genom sin medverkan möjliggjorde denna unika konsertverksamhet. Saken har tidigare antytts. Frimurareorden bildades av bröder, som i många fall var amatörmusiker eller t. o. m. utövande konstnärer. Således har under årens lopp ett stort antal av hovkapellets musiker varit medlemmar i denna. I ett protokollsutdrag från ett sammanträde i S:t Jean Auxiliaire den 6 april 1775 heter det bl. a. »Derefter upplästes Stora Landslogens Extr. Prot. af den 29 sistlidne Martii, at, på sätt som förr varit vanligt, äfven i år en Concert på Riddarhuset kommer nästkommande Lång-fredag at til hielp och understöd för FrimurareBarnhuset at upföras, hvarom för den skull samteliga logerna underrättades, på det i synnerhet de Bröder som äro Musici och ärna utgöra Orchestren måtte den 12 i denna månad kl. 4 eftermiddagen sammanträda på Riddarhuset, för at genomgå och öfwa den Musique, som Långfredagen skall nyttjas; kommandes alla hvid Concerten närvarande Frimurare-Bröder att vara prydda i den drägt, som S:t Johannis Loge tilhör. Och på det detta alt skulle

för samtelige Bröder af Logen blifva bekant. Så utfärdades i confor-
mieteté af förenämnde Extr. Prot: en annonce härom, at af de tjenande
göras almän . . . .» En liknande skrivelse utgick den 28 mars 1789
under tecknad av Hertig Carl, där det bl. a. heter» . . . uti svarta
kläder och med Eder tilhöriga prydnader, infinna Eder vid klockan
fyra efter middagen, uti Stora RiddarehusSalen, för at bevista och
deltaga uti den Concert, som därstädes kommer af Frimurare Bröder,
at efter vanlig plägsed upföras: Kommandes de Bröder vilka åstunda
biträda vid Orchestren, at til repetition, Tisdagen den sjunde April,
klockan fyra efter middagen: uti Wåra Rum på Kongl. Slottet, sig
inställa . . .»

Den äldsta bevarade kallelsen till konsert för Frimurarebarnhuset
är daterad den 12 feb. 1803 och lyder: »Som med Hans Kongl. Majjt:s
nådigste tilstånd Haijdn's Oratorium: Skapelsen, nästa Långfredag d.
27 mars til förmon för Frimurare Barnhuset kommer at upföras: Så
anhåller Directionen vänligen, i anledning af den godhet och benä-
genhet Herrar Ledamöter af Kongl. Musicaliska Academien och
Herrar Amateurer förut, vid flera tilfällen, behagat visa Frimurare
Barnhus Inrättningen, det behagade de herrar, som vid denna Con-
cert gunstigt vilja biträda, sådant å deras här underskrifne namn
teckna . . . »Bland namnen återfinnes hovkapellets förste konsert-
mästare Müller, den då berömde sångaren Stenborg med titeln »Hof-
secreterare», Bernhard Krusell, magister Silverstolpe m. fl. I en
kallelse av den 15 mars 1802, under tecknad O. Åhlström, och gäl-
lande en rituell musikmedverkan, finner man sådana namn som
Müller, Bergvald d. ä., D. Uttini och Ad. Uttini, söner till hovkapell-
mästaren Uttini, som också var frimurare, vidare Krusell och bland
sångarna Stenborg och Karsten, två av den gustavianska operans
främsta namn, samt en rad av dåtida hovkapellister, de flesta fri-
murare. Till kallelselistorna för 1808 finns bifogad följande skrivelse,
som publicerats som annons i tidningarna: »Til förmon för Frimurare
Barnhuset, hvarvid öfver Femhundra Barn njuta opfostran, eller
underhåll, upføres nästa Långfredag den 15de April, uti Stora Rid-
darhus Salen, af Frimurare Samhället, med biträde af Kongl. Musi-
kaliska Academiens Herrar ledamöter, Kongl. HofCapellet och
åtskillige här i staden varande Musik Älskare, samt Sujetterne vid
Kongl. Spectaclerne, under Kongl. HofCapellmästaren Herr Häff-
ners direction och Kongl. Förste Concertmästaren Herr Müllers an-
förande: Skapelsen, Oratorium af J. Haydn. Solopartierne af Sången
246 hafva Mademoiselle Wässelius, Herr HofSecreteraren Karsten och

Herr Stieler behagat åtaga sig at exequera» (om dessa se Lindfors
a. a.). Den Berwald, som nyss nämndes, var Chr. Friedrich Georg,
fader till Franz och Christian August Berwald.

År 1813 riktades en särskild skrivelse till hovkapellet med an-
hållan om medverkan, och bland de medverkande märkes just den
blivande hovkapellmästaren Johan Berwald. I fortsättningen skrev
man alltid två kallelselistor, en till hovkapellisterna och en till »Herrar
Ledamöter af Kongl. Musicaliska Academien och Herrar Amateurer». Av
hovkapellmästarna var Haeffner, Eggert, Du Puy, Johan Fred-
rik Berwald (troligen), Foroni, Lachner, Berens frimurare, samt
givetvis i vår tid Armas Järnefelt. Under den senares tid hade
konserterna till förmån för frimurarebarnhuset sedan länge upp-
hört och i våra dagar ersatts av en speciell konsertverksamhet
inom logen S:t Erik, vilken redan behandlats i annat sammanhang.
(Se Lindfors a. a.) Bland hovkapellets konsertmästare, som varit fri-
murare och medverkat vid dessa konserter kan nämnas Erik Ferling,
Christian Friedrich Müller, Carl Adam Norman, Carl Johan Wester-
dahl, Christian August Berwald, broder till Franz, samt Andreas
Randel, tonsättaren till »Värmlänningarna». Franz Berwald blev
aldrig frimurare. Däremot har han tydligen medverkat vid konser-
terna för barnhuset. Hans namn finns sålunda med i förteckningen
över orkestern både 1814, 1817, 1821, 1822, 1823, 1824 och 1825.
Hans namn finns antecknat för listan över medverkande vid konserten
1828 men är överstruket. Han lämnade ju detta år hovkapellet.

År 1820 inträffade en »cause celebre». Nästan mer än hälften av
hovkapellet, och en mängd amatörer och ledamöter av Akademien
hade behagat lämna återbud. Detta »konvenerade» ej den eldfängde
hovkapellmästaren Dupuy. I handlingarna finns sålunda bifogad ännu
en lista över orkestern, dock utan kommentar. Man har rätt att för-
moda att på denna lista återfinnes den slutgiltiga orkesterbesättningen
för konserten. Det blev en stor och bra orkester till slut. Man måste
emellertid söka mycket hjälp utifrån. Anledningen till återbuden fram-
går av en orkesterlista från en senare tid. År 1823 anges på förteck-
ningen, att fyra musiker måst betalas.

År 1824 medverkade i orkestern den icke obekante Johan Mazer.
Hans namn återfinnes i flera orkesterförteckningar och av loge-
matriklarna framgår, att han även var frimurare.

År 1839 hände någonting länge väntat. Fem hovkapellister med-
delade, att de gärna ville medverka men mot betalning. Fr. o. m.
1840 blev man också nödsakad betala vissa av hovkapellisterna. Sam-

tidigt blev listan över »Herrar Ledamöter af Kongl. Academien och Herrar Amateurer» allt kortare. År 1855, som är det sista år från vilket kallelselistor finns bevarade, medverkade endast sju »Amateurer». De torde så småningom helt ha försvunnit. I stället övertog hovkapellet ansvaret för orkestern men mot viss ersättning till sina kassor.

Några av solisterna ha redan nämnts. De flesta är ju numera okända namn. Ett enda kanske bör bevaras från 1800-talets konserter. År 1840 och 1844 var Jenny Lind solist vid frimurarkonserterna för barnhuset. Hon var icke fyllda 24 år den sista gången. Det måste ha varit en alldeles särskild upplevelse för publiken i Riddarhussalen att i Haydns oratorium Skapelsen få lyssna till samtidens främsta sångerska som just 1844 inledde sin karriär som världsartist.